

Майстерня громадянина

Розділ 3

Не судіть за обкладинкою! «Жива бібліотека»

Книги бувають різними. Вони можуть бути надрукованими на папері, викарбуваними на глиняних дощечках, вирізаними на дереві, склі або пластмасі, можуть бути електронними чи створеними за допомогою азбуки Брайля. А можуть бути «живими». Кожен і кожна з нас — унікальна «Книга».

В основі «Живої бібліотеки» закладена ідея, що треба дати шанс зустрітися тим людям, які у звичайному житті не мають нагоди поспілкуватися. Цей підхід покращує взаєморозуміння, а також допомагає подолати поширені у суспільстві стереотипи та упередження стосовно тих чи інших осіб або соціальних груп.

Люди, що на якийсь час стануть «Живими книгами», говоритимуть про свою ідентичність, про свої злети чи падіння, про схвалення та акцептування чи упередження і **соціальну ізоляцію**. Деякі «Книги» варто буде читати поміж рядками, інші будуть важкими для усвідомлення, і стануть зрозумілими не з першого разу.

Приклад каталогу «Живої бібліотеки»

- /// представники різних етнічних груп;
- /// представники різних релігій чи конфесій;
- /// представники різних сексуальних орієнтацій;
- /// багатодітні сім'ї чи батьки-одинаки;
- /// людина з алкогольною чи наркотичною залежністю;
- /// чоловік, який відбув покарання у виправній колонії;
- /// безхатченко;
- /// біженці;
- /// переселенці;
- /// люди, що побували в полоні;
- /// колишня знаменитість.

Учасники «Живої бібліотеки»

«Книги» — люди, запрошені до участі в «Живій бібліотеці». Кандидат у «книги» — це комунікабельна, відкрита до дискусії людина з власною життєвою історією та бажанням розповісти її іншим. Вона готова відповісти на різноманітні запитання, не хвилюватися з цього приводу, вміти

спокійно пояснити свою точку зору чи вчасно сказати: «Стоп!» або «Я не відповідатиму!».

«Читачі» — це відвідувачі «Живої Бібліотеки», які зацікавлені дізнатися більше про людей чи конкретну групу, що їх репрезентує «Книга», або прагнуть поставити запитання, які їх цікавлять, у сприятливій та дружній атмосфері.

Хід роботи

Для проведення заходу оберіть місце (кімната, читальний зал бібліотеки, актовий зал, частина вестибюлю тощо), де можна створити гостинну атмосферу, що сприятиме дружньому спілкуванню.

Спробуйте запросити на зустріч 3–4 цікавих гостей, які зуміли б по черзі розповісти окремим групам присутніх свою історію.

Учасники реєструються, ознайомлюються з Правилами «Живої бібліотеки», переглядають «Каталог», обирають «Книгу» і займають місце біля неї. Читати одну «Книгу» одночасно можуть лише 4–5 «Читачів». Ті, кому не вдалося замовити «Книгу» з першого разу, бронюють її на наступну ротацію. Кожен з «Читачів» має визначитися з двома-трьома книгами, які він / вона хотів/ла би «прочитати» протягом роботи «Живої бібліотеки».

Читання в «Живій бібліотеці» є інтерактивним, тобто передбачає обговорення проблеми, що зацікавила «Читача». Він запитує, слухає, уточнює деталі, щоб більше дізнатися про «Книгу». «Читач» не може вимагати від «Книги» інформації, якою та не хоче ділитися.

Правила «Живої бібліотеки»

1. «Жива бібліотека» — не розважає читача, а ламає стереотипи.
2. «Читач» може обирати з запропонованого «Каталогу» ту, «Книгу», що найбільше припала до душі.
3. Кожну «Книгу» можна читати лише один раз.
4. Якщо «Книгу», яку Ви хочете прочитати вже взяв інший «Читач» - зарезервуйте її для себе на пізніший час або виберіть іншу.
5. «Книгу» дозволяється читати не більше 10–15 хв.
6. У «Живій бібліотеці» не буває незручних або гострих питань.
7. «Читач» погоджується з тим, що «Книга» може достроково завершити розмову у випадку, якщо хтось погано поводить з нею або ображає її.

Ротація. Під час ротації «Книги» залишаються на місці, а на зміну попереднім «Читачам», приходять нові, які перед цим працювали з іншими «Книгами».

Завершення. Рефлексія. У завершальному етапі беруть участь всі присутні. Утворіть спільне коло. Подякуйте учасникам. Поцікавтеся, чи хотіли б присутні висловитися. Знайдіть теплі слова подяки, звернені до учасників заходу.

За матеріалами: «Жива бібліотека» — ініціатива данської неурядової організації «Зупини насильство» (Stop the Violence). <http://humanlibrary.ru/about/metodicheskie-materialyi/#.TtX2btnZdnM>.